

KREDITILSYNET

The Financial Supervisory Authority of Norway

FINANSDEPARTEMENTET

02. OKT 2006

Saksnr.

06 1 4361-2

Anders Kvam/Hans Ditlef Christiansen

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler: Anders Kvam/Hans Ditlef Christiansen
Dir. tlf.: 22 93 99 26
Vår referanse: 06/9297
Deres referanse: 06/4361 FM JTO
Arkivkode: 523.4
Dato: 29.09.2006

SIKKERHET VED BRUK AV NETTBANK - FORSLAG TIL TILTAK

Kredittilsynet viser til departementets brev 19. september 2006 vedrørende sikkerhet ved bruk av nettbank.

Departementet ber om Kredittilsynets orientering om hvor god sikkerheten i dag er og om hvordan spørsmålet om sikkerhet vil bli fulgt opp fremover. Departementet viser dessuten til en konkret sak i media hvor en kunde tastet feil kontonummer ved overføring av kr. 500.000,- og ber i den sammenheng om en vurdering av mulige tiltak.

Kredittilsynet oversendte Finansdepartementets brev til Finansnæringens Hovedorganisasjon og Sparebankforeningen med sikte på en drøfting i kontaktmøte med de to organisasjonene 25. september 2006. I brev til Kredittilsynet 26. september 2006 opplyser Finansnæringens Hovedorganisasjon og Sparebankforeningen at de to foreningene, i samråd med Bankenes Standardiseringskontor, har nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra banker med mandat til å se på mulige tiltak i nettbankene for å øke tryggheten for ikke å sende utilsiktede transaksjoner. Arbeidet skal munne ut i konkrete anbefalinger til den enkelte bank. Arbeidsgruppen vil ha sitt første møte 28. september og skal i første omgang vektlegge tiltak som kan gjennomføres raskt. Slike tiltak skal arbeidsgruppen presentere 13. oktober 2006. Kredittilsynet vil bli holdt orientert om arbeidet i gruppen.

I dette brevet gis en foreløpig tilbakemelding til departementet. Kredittilsynet vil komme tilbake med suppleringer i lys av de innspill som gis fra bransjen.

Lov om betalingssystemer, lov 17. desember 1999 nr. 95, fastsetter at alle standardiserte systemer for betalingstjenester fra eller mellom kundekonti i banker og finansieringsforetak hvor overføringene bygger på bruk av betalingskort, tallkoder eller annen form for selvstendig brukerlegitimasjon, skal meldes til Kredittilsynet. Dette omfatter alle nettbanksystemene i Norge. Formålet med dette er at Kredittilsynet skal bidra til at systemene innrettes og drives slik at hensynet til sikker og effektiv betaling og til rasjonell og samordnet utførelse av betalingstjenester ivaretas. Kredittilsynet mottar meldinger om alle etableringer av nye systemer.

Tilsynet med den tekniske siden ved slike systemer ivaretas av en egen gruppe i Kredittilsynet, IT-tilsynet. Tilsynet med nettbanker og IT-system har fått stadig økende vekt i tilsynets arbeid.

KREDITILSYNET side 1 av 4

Kredittilsynets oppfatning er at de norske nettbanksystemene i all hovedsak fungerer tilfredsstillende og at man har hatt en positiv utvikling, også på sikkerhetssiden. Kompleksiteten i systemene og økende bruk av nettbanker i ulike sammenhenger, tilsier et kontinuerlig arbeid for å sikre og utvikle systemene videre. Systemene er effektive og det er viktig at eventuelle nye tiltak og krav ikke reduserer effektiviteten. Kredittilsynet mottar svært få henvendelser som gjelder problemer med nettbanker og har inntrykk av at brukerne i hovedsak er fornøyd med tilbudet. Det har imidlertid vært registrert mindre feil og problemer, særlig etter etablering av nye løsninger og overganger til disse.

Det er således fortsatt rom for forbedringer. Nettbankene er som nevnt under stadig utvikling og tilsynet har registrert at flere systemer nå har flere av de sikkerhetssystemer som departementet ber tilsynet vurdere innført.

Betalingsystemloven § 3-3 fastsetter at systemer for betalingstjenester skal innrettes og drives i samsvar med formålet i lovens § 3-1 og at Kredittilsynet kan gi nærmere regler om standardisering av avtaler, vilkår, tekniske forhold m.v. for systemene. Paragrafens annet ledd fastslår at om Kredittilsynet finner at et system ikke innrettes eller drives i samsvar med bestemmelser fastsatt i eller i medhold av lov, kan Kredittilsynet gi den institusjonen som driver systemet de pålegg som er nødvendige for å rette på forholdet.

Kredittilsynet har så langt ikke funnet det hensiktsmessig å fastsette konkrete krav til systemene. Det samarbeidet som fungerer mellom bransjeorganisasjonene har i stor grad dekket behovet for standardisering og god sikkerhet kombinert med en dynamisk utvikling. Detaljert regulering fra myndighetene kunne ha hindret en slik utvikling. En eventuell regulering bør således skje ved at det settes minimumskrav til systemene og ikke spesifikke krav til konkret funksjonsmåte.

Med bakgrunn i at det i 2005 ble gjennomført 228 mill. nettbanktransaksjoner (132 mill. av privatpersoner og 96 mill. av bedrifter) anser Kredittilsynet at det er spesielt viktig at bankenes nettbankløsninger fungerer betryggende og som nevnt tidligere er registrerte problemer beskjedne i forhold til omfanget. I utgangspunktet er Kredittilsynets vurdering at norske nettbankløsninger står seg godt i internasjonal sammenheng. Det er likevel viktig at bankene vurderer å benytte etablerte internasjonale standarder som retningslinjer ved utvikling av slike systemer. Kredittilsynet vil derfor vurdere nærmere om det skal stilles krav om å benytte slike standarder ved utvikling av nye systemer.

Vurdering av mulige tiltak

- Begrensning på hvor store enkeltbeløp, og eventuelt samlede beløp i et visst tidsintervall, en kunde kan overføre ved hjelp av nettbank

De fleste norske nettbanksystemer har i dag slike grenser. Det burde således være uproblematisk også for de øvrige å innføre grenser for enkeltbeløp og eller samlet beløp. I en slik sammenheng er det viktig å kunne tilby ulike nivå for ulike kundegrupper. En bedriftskunde vil ha andre behov enn en privatkunde. Kredittilsynet vil med hjemmel i betalingsystemloven vurdere å pålegge at alle nettbanker skal ha et system med standardiserte maksimumsbeløp på ulike kontotyper, samt at den enkelte kunde må gis mulighet til å endre dette beløpet i samråd med banken. Dette vil gjøre det mulig å tilpasse nettbanken til kundens behov. Dersom departementet ikke har merknader tar Kredittilsynet sikte på å gjennomføre en høring av et slikt forslag i løpet av høsten.

- Pålegg om automatiske kontroller

Kredittilsynet vil i samråd med næringsorganisasjonene vurdere de tekniske muligheter for en automatisk kontroll mellom KID-nummer og kontonummer.

I flere nettbanksystemer får kunden nå en klar feilmelding hvis det tastes for mange siffer i kontonummeret. Dette bør være et krav til alle systemene og Kredittilsynet vil med hjemmel i betalingsystemloven vurdere å fastsette et slikt krav.

Kontroll ved tasting av feil kontonummer er mer problematisk. Ofte vil navn på kontohaver være et annet enn betalingsmottaker. Krav til inntasting av mottaker, med etterfølgende kontroll, vil derfor kunne vanskeliggjøre et betalingsoppdrag for nettbankkunden. Et bedre system vil da være at alle nettbanker automatisk henter inn og viser i nettbanken hvem som er mottaker når kunden har tastet et kontonummer. Bransjeorganisasjonene undersøker nå om et slikt system kan gjennomføres og om det er personvernmessige eller andre hindringer for en slik løsning. Kredittilsynet vil derfor avvente resultatet av dette arbeidet.

- Begrensning på hvor store tap en kunde selv skal bære dersom det gjøres visse typer feil ved overføring på nettbank

Finansavtaleloven, som er tillagt Justisdepartementet, regulerer kundens ansvar for andres misbruk av betalingskort. Kundens eventuelle egne feil reguleres ikke. EU-kommisjonen arbeider nå med et nytt direktiv om betalingstjenester. Direktivet er foreslått som et fullharmoniseringsdirektiv og vil sannsynligvis være EØS-relevant. Direktivet regulerer kundens ansvar for uautoriserte transaksjoner. Her vil kundens ansvar være begrenset til 150 euro ved uaktsomhet, mens ansvaret ikke vil være begrenset ved grov uaktsomhet og forsett. Om direktivet får betydning i de tilfeller hvor det er kunden selv som gjennomfører transaksjonene er tvilsomt. Direktivets utgangspunkt for denne reguleringen er andres "bruk av mistede eller stjålne betalings-verifikasjons-instrumenter".

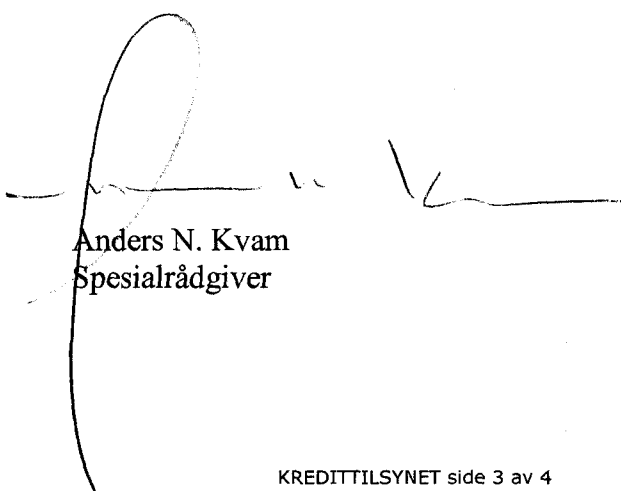
Etter Kredittilsynets mening vil en bedre løsning enn det å generelt begrense kundens ansvar for egne feil, være å fastsette minimumskrav til funksjonaliteten til nettbanksystemene, slik som foreslått ovenfor. Dette vil begrense mulighetene for kundene til å gjøre feil og begrense tapsmulighetene. I den grad da et system ikke oppfyller de fastsatte minimumskrav, bør kunden være helt fritatt for ansvar. Det bør drøftes nærmere med Justisdepartementet om en slik ansvarsbegrensning bør inntas i finansavtaleloven.

Kredittilsynet er enig i at alle nettbanksystemene bør ha et oppsett hvor det er egne felt for hhv. kroner og ører, slik at man unngår at "kommafeil" forårsaker feilbeløp.

Vedlagt følger til orientering korrespondansen mellom SpareBank1 Nord-Norge og bankkunden i den aktuelle nettbanksaken om overføring av kr. 500.000,-.

For Kredittilsynet

Bjørn Skogstad Aamo
Kredittilsynsdirektør

Anders N. Kvam
Spesialrådgiver

Vedlegg: Korrespondansen mellom SpareBank1Nord-Norge og Grete Fossbakk

Kopi: FNH og Sparebankforeningen